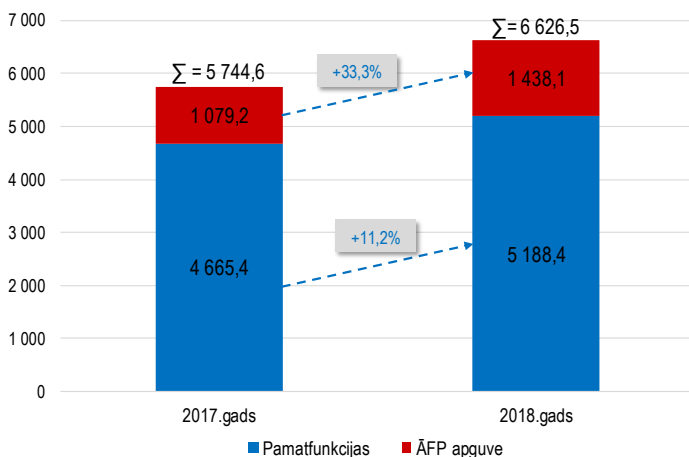

2018.gada valsts budžeta izpilde

Valsts pamatbudžeta izdevumi

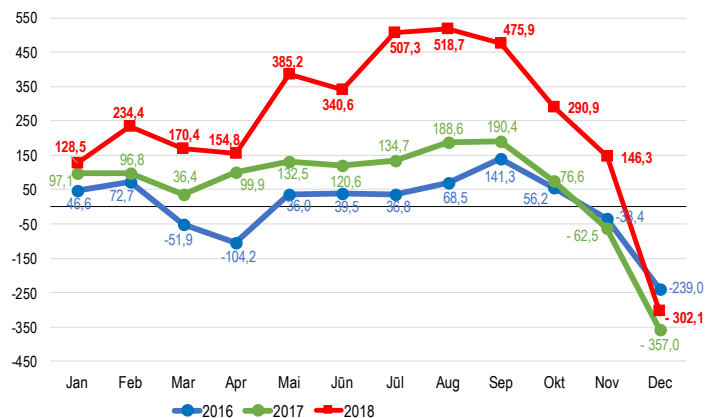
Valsts pamatbudžeta izdevumi 2018.gadā bija 6 626,5 milj. eiro, kas ir par 881,9 milj. eiro jeb 15,4% vairāk nekā 2017.gadā, tai skaitā izdevumi valsts pamatfunkciju nodrošināšanai bija 5 188,4 milj. eiro, kas ir par 523,0 milj. eiro jeb 11,2% vairāk nekā 2017.gadā, un izdevumi Eiropas Savienības (ES) politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 1 438,1 milj. eiro, kas ir par 358,9 milj. eiro jeb 33,3% vairāk nekā 2017.gadā.

Valsts pamatbudžeta izdevumi,
milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

Ņemot vērā, ka 2018.gadā valsts pamatbudžeta izdevumi bija lielāki nekā ieņēmumi, valsts pamatbudžetā veidojās finansiālais deficīts 302,1 milj. eiro apmērā.

Valsts pamatbudžeta (bruto)
finansiālā bilance uzkrājošās vērtībās, milj. eiro

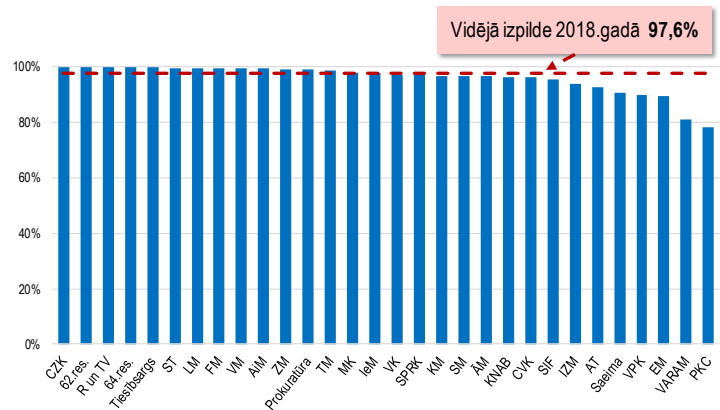
Valsts pamatbudžetā saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2018.gadam" 2018.gadā tika plānots finansiālais deficīts 326,9 milj. eiro apmērā.

Valsts pamatbudžeta izdevumi budžeta resoru sadalījumā

2018.gadā valsts pamatbudžetā budžeta resori veica izdevumus 97,6% apmērā no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna. Savukārt 2017.gadā vidēji tika veikti izdevumi 93,8% apmērā no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna.

Augstākā valsts pamatbudžeta izdevumu izpilde bija Centrālajai zemes komisijai un budžeta resoram "62. Mērķdotācijas pašvaldībām", kas izdevumus veica 100,0% apmērā no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna. Tāpat augsta valsts pamatbudžeta izdevumu izpilde bija budžeta resoram "47. Radio un televīzija" (99,9%), budžeta resoram "64. Dotācija pašvaldībām" (99,9%), Tiesībsargam (99,8%) un Satversmes tiesai (99,6%).

Valsts pamatbudžeta izdevumu analīze budžeta resoru sadalījumā*, izpilde % pret budžeta izdevumu precizēto plānu

* neieskaitot veiktos maksājumus procentu izdevumiem, kā arī maksājumus Eiropas Kopienas budžetā

Savukārt zemākā valsts pamatbudžeta izdevumu izpilde bija Pārresoru koordinācijas centram, kas izdevumus veica 78,0% no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna, jo izdevumi Latvijas konkurētspējas novērtējumam netika izlietoti plānotajā apmērā, ņemot vērā, ka minēto novērtējumu veica Pārresoru koordinācijas centra eksperti sadarbībā ar nozaru ministrijām, nepiesaistot ārpalpojumu veicējus.

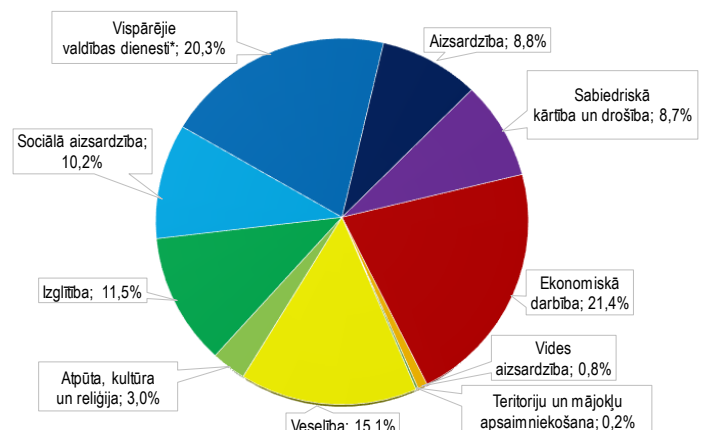
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija veica izdevumus 80,9% no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna, kas galvenokārt saistīts ar to, ka Latvijas - Krievijas pārrobežu sadarbības programmā Eiropas Komisija nav apstiprinājusi lielo projektu iesniegumus, kā sākotnēji tika plānots. Tāpat Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programmā 2014. – 2020.gadam saistībā ar apstiprinājumiem par maksājuma veikšanu projektu Vadošajiem partneriem tika saņemti vēlāk un mazākā apmērā, nekā sākotnēji plānots.

Zemākā valsts pamatbudžeta izdevumu izpilde bija arī Ekonomikas ministrijai, kas izdevumus veica 89,5% no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna, jo aizkavējās līguma parakstīšana par drošības rezervju pakalpojuma sniegšanu valsts (Latvijas Republikas) naftas produktu rezervju izveidei, kā arī netika izlietots plānotais finansējums no ārzemnieku veiktajiem maksājumiem par termiņuzturēšanās atļaujām.

Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām

Lielākā daļa valsts pamatbudžeta izdevumu 2018.gadā tika veikti izdevumu funkcijā "Ekonomiskā darbība" (21,4%) un "Vispārējie valdības dienesti" (20,3%), savukārt mazākie izdevumi tika veikti izdevumu funkcijā "Teritoriju un mājokļu apsaimniekošana" (0,2%) un izdevumu funkcijā "Vides aizsardzība" (0,8%).

Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām (bruto) % no izdevumiem kopā

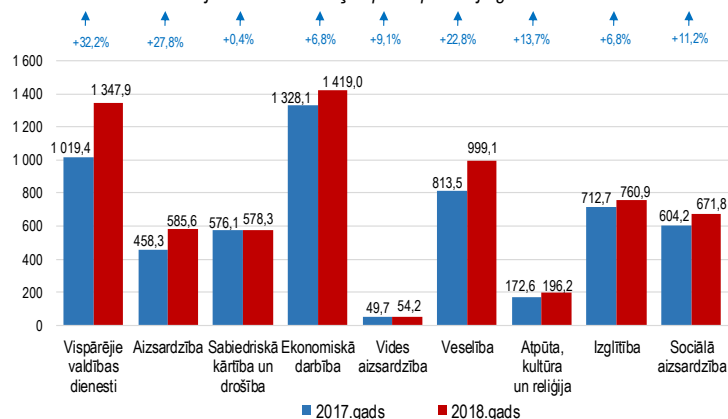
* tai skaitā procentu izdevumi 232,9 milj. eiro un maksājumi Eiropas Kopienas budžetā 258,6 milj. eiro

2018.gada valsts budžeta izpilde

2018.gadā valsts pamatbudžeta izdevumos atbilstoši funkcionālajām kategorijām, salīdzinot ar 2017.gadu, veidojās būtisks pieaugums izdevumu funkcijai "Vispārējie valdības dienesti" (328,5 milj. eiro jeb 32,2%), kas galvenokārt saistīts ar veiktajiem avansa maksājumiem un atmaksām Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai.

Būtisks izdevumu pieaugums bija arī izdevumu funkcijai "Aizsardzība" (127,3 milj. eiro jeb 27,8%), kas galvenokārt saistīts ar Nacionālo bruņoto spēku (NBS) noslēgto līgumsaistību izpildi, starptautiskās sadarbības līgumu izpildi un NBS spēju attīstības projektu realizāciju, kā arī NBS personāla skaita pieaugumu.

Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām*,
milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējo gadu

* bruto summas, neieskaitot teritoriju un mājokļu apsaimniekošanu (06.000)

Tāpat izdevumu pieaugums bija funkcijai "Veselība" (185,6 milj. eiro jeb 22,8%), kas galvenokārt saistīts ar papildu līdzekļu piešķiršanu darba samaksas palielināšanai ārstniecības personālam un veselības aprūpes sistēmas reformas ieviešanai, lai uzlabotu neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanu stacionārajās ārstniecības iestādēs un plānveida stacionāro veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu, kā arī kompensējamo medikamentu un materiālu apmaksāšanu.

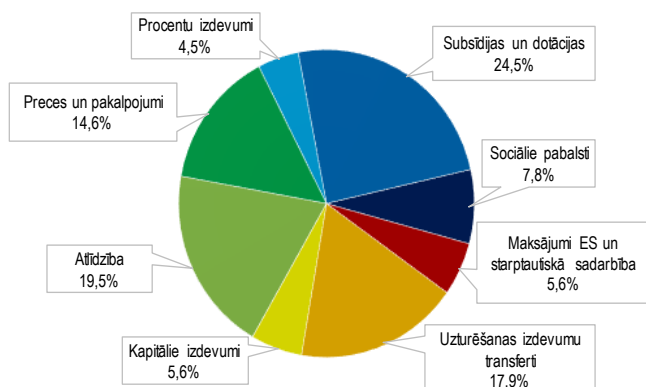
Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši ekonomiskajai klasifikācijai

2018.gadā valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai bija 5 188,4 milj. eiro, savukārt izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai bija 1 438,1 milj. eiro.

Valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajai klasifikācijai

Valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai 2018.gadā bija 5 188,4 milj. eiro, kas ir par 523,0 milj. eiro jeb 11,2% vairāk nekā 2017.gadā.

Izdevumi (bruto) pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajai klasifikācijai, % no izdevumiem kopā

Lielākā daļa izdevumu pamatfunkciju īstenošanai 2018.gadā tika veikti ekonomiskās klasifikācijas kodā – subsīdijas un dotācijas (24,5%) un atfīdzība (19,5%), savukārt vismazākā daļa izdevumu pamatfunkciju īstenošanai tika veikti procentu izdevumiem (4,5%).

Izdevumos atbilstoši ekonomiskajai klasifikācijai pamatfunkciju īstenošanai izdevumu pieaugums 2018.gadā bija **atfīdzībai**, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās par 65,2 milj. eiro jeb 6,9%. Izdevumu pieaugums galvenokārt skaidrojams ar to, ka:

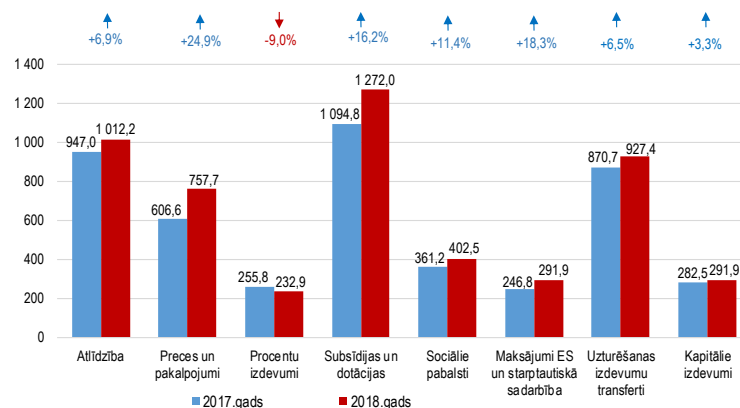
- pieauga NBS personāla skaits;
- piešķirts papildu finansējums ārstniecības personāla darba samaksas palielināšanai;
- palielinājās izdevumi Valsts ieņēmumu un muitas politikas nodrošināšanai.

Savukārt izdevumi **precēm un pakalpojumiem** 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās par 151,1 milj. eiro jeb 24,9%. Izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar to, ka:

- nodrošināta NBS noslēgto līgumsaistību un starptautiskās sadarbības līgumu izpilde, kā arī NBS spēju attīstības projektu īstenošana;
- pieauga izdevumi valsts autoceļu pārvaldīšanai;
- palielināts finansējums Latvijas Republikas simtgades satura veidošanai, īpaši XXVI Vispārējo latviešu Dziesmu un XVI Deju svētku norisei.

Procentu izdevumi 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, samazinājās par 22,9 milj. eiro jeb 9,0%, kas galvenokārt skaidrojams ar to, ka Valsts kase ir pārfinansējusi iepriekš uzņemtas valsts parāda saistības ar zemākām, nekā plānots, procentu likmēm, nodrošinot ievērojamu valsts budžeta līdzekļu ietaupījumu valsts parāda apkalpošanai ilgtermiņā.

Izdevumi (bruto) pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajai klasifikācijai,
milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, izdevumi **subsīdijām un dotācijām** pieauga par 177,2 milj. eiro jeb 16,2%. Izdevumu pieaugums galvenokārt skaidrojams ar to, ka:

- piešķirti papildu līdzekļi veselības reformas pasākumiem, lai uzlabotu neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanu stacionārajās ārstniecības iestādēs, plānveida stacionāro un ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanu, kā arī kompensējamo medikamentu un materiālu apmaksāšanu;
- pieauga izdevumi obligātā iepirkuma komponentes vidējā līmeņa saglabāšanai.

Izdevumi **sociālajiem pabalstiem** 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, pieauga par 41,3 milj. eiro jeb 11,4%. Izdevumu pieaugums galvenokārt skaidrojams ar to, ka:

- Labklājības ministrijai palielinājās izdevumi saistībā ar ģimenes valsts pabalsta saņēmēju skaita un pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanos, jo ar 2018.gadu tika ieviestas piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par divu un vairāk bērnu aprūpi;

2018.gada valsts budžeta izpilde

- pieauga izdevumi Uzturēdzekļu garantiju fondam sakarā ar uzturēdzekļiem nodrošināto bērnu skaita palielināšanos un valsts garantēto uzturēdzekļu apmēra palielināšanos saistībā ar minimālās mēneša darba algas palielināšanu 2018.gadā.

Savukārt izdevumi **kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai** 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās par 45,1 milj. eiro jeb 18,3%, kas galvenokārt skaidrojams ar Latvijas iemaksu Eiropas Kopienas budžetā apjoma palielinājumu.

Uzturēšanas izdevumu transferti 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās par 56,7 milj. eiro jeb 6,5%. Izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar to, ka:

- nodokļu reformas ietekmes uz pašvaldību budžetiem kompensēšanai pašvaldībām 2018.gadā piešķirta speciāla dotācija;
- piešķirts papildu finansējums Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošo augstākās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksas palielinājumam un sporta būvēm;
- piešķirts papildu finansējums Veselības ministrijai rezidentu darba samaksas palielināšanai, kā arī apmācībām saistībā ar rezidentu skaita pieaugumu.

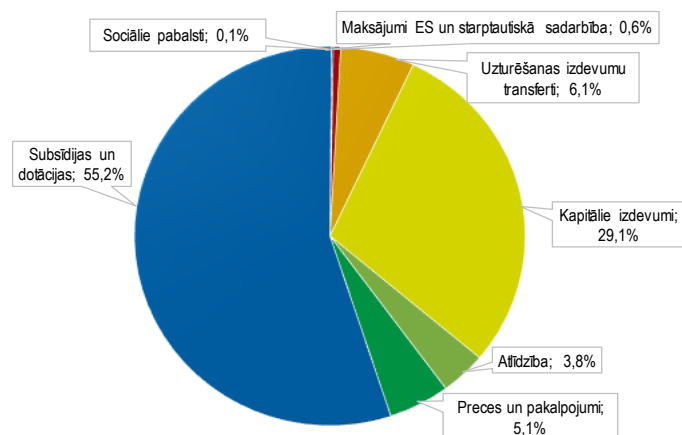
Izdevumu palielinājums bija **kapitālajiem izdevumiem**, kas 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās par 9,4 milj. eiro jeb 3,3%. Izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar to, ka:

- pieauga izdevumi valsts autoceļu uzturēšanai un atjaunošanai;
- palielinājās izdevumi VAS "Valsts nekustamie īpašumi" īstenojamiem projektiem atbilstoši to īstenošanai piešķirtā finansējuma apmēram;
- pieauga izdevumi Valsts ieņēmumu dienestam sakarā ar kravu kontroles rentgena iekārtas iegādi (uzstādīšanu) muitas kontroles punktā "Liepājas osta" un videonovērošanas sistēmas izveidi 20 muitas kontroles punktos.

Valsts pamatbudžeta izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai

Valsts pamatbudžeta izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2018.gadā bija 1 438,1 milj. eiro, kas ir par 358,9 milj. eiro jeb 33,3% vairāk nekā 2017.gadā.

Izdevumi (bruto) ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai atbilstoši ekonomiskajai klasifikācijai, % no izdevumiem kopā

Lielākā daļa izdevumu ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2018.gadā tika veikti ekonomiskās klasifikācijas kodā – subsīdijas un dotācijas (55,2%) un kapitālie izdevumi (29,1%), savukārt mazākā daļa izdevumu –

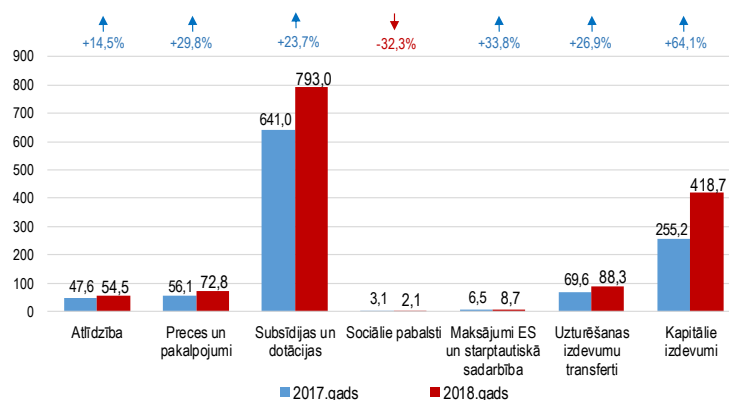
sociālajiem pabalstiem (0,1%) un kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai (0,6%).

Izdevumos atbilstoši ekonomiskajai klasifikācijai ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās:

- **atbilstībai** par 6,9 milj. eiro jeb 14,5%;
- **precēm un pakalpojumiem** par 16,7 milj. eiro jeb 29,8%;
- **subsīdijām un dotācijām** par 152,0 milj. eiro jeb 23,7%;
- **kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai** par 2,2 milj. eiro jeb 33,8%;
- **uzturēšanas izdevumu transfertiem** par 18,7 milj. eiro jeb 26,9%.

Izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar aktīvu 2014.-2020.gada ES fondu plānošanas perioda projektu un pasākumu īstenošanu.

Izdevumi (bruto) ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai atbilstoši ekonomiskajai klasifikācijai, milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

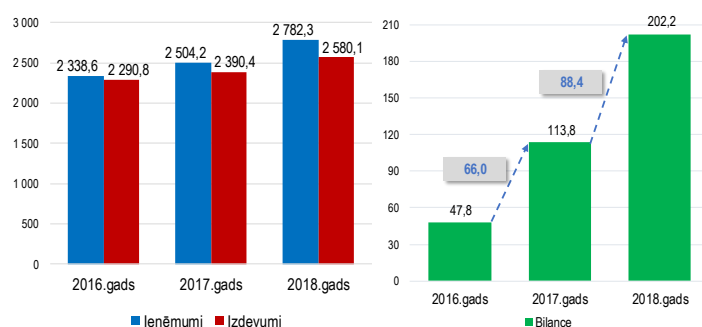
Salīdzinot ar 2017.gadu, 2018.gadā izdevumi **sociālajiem pabalstiem** samazinājās par 1,0 milj. eiro jeb 32,3%. Izdevumu samazinājums skaidrojams ar citu ministriju padotības iestāžu mazāku iesaisti Izglītības un zinātnes ministrijas Eiropas Sociālā fonda projektos nekā kā sākotnēji tika plānots.

2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, **kapitālie izdevumi** pieauga par 163,5 milj. eiro jeb 64,1%, kas galvenokārt saistīts ar Finanšu ministrijas veiktajiem avansa maksājumiem un atmaksām Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai.

Valsts speciālais budžets

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumi 2018.gadā veidoja 2 782,3 milj. eiro, kas, salīdzinot ar 2017.gadu, ir par 278,1 milj. eiro jeb 11,1% vairāk, savukārt izdevumi bija 2 580,1 milj. eiro, kas ir par 189,7 milj. eiro jeb 7,9% vairāk.

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets kopā*, milj. eiro

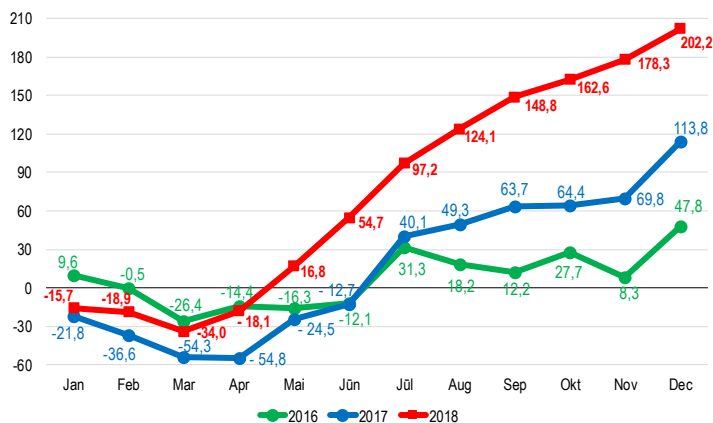

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transfertus

2018.gada valsts budžeta izpilde

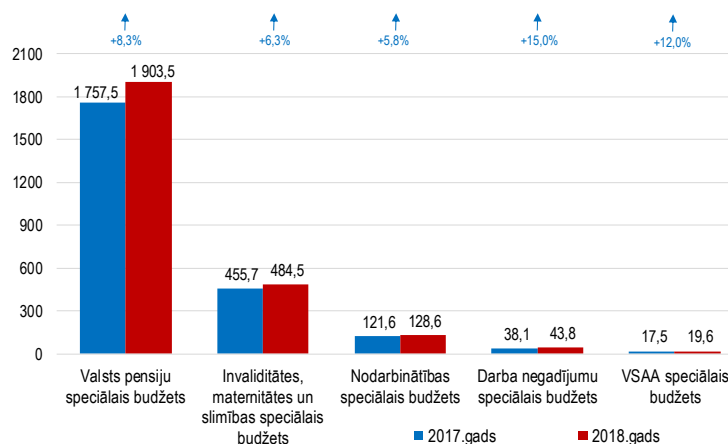
2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izdevumu pieaugumu galvenokārt ietekmēja pensiju vidējo apmēru mēnesī palielināšanās saistībā ar veikto pensiju indeksāciju 2018.gada oktobrī, kā arī pabalstu/atlīdzību vidējo apmēru mēnesī un saņēmēju skaita palielināšanos.

**Valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta
finansiālā bilance (bruto) uzkrājošās vērtībās, milj. eiro**

2018.gadā valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumi pārsniedza izdevumus, veidojot valsts sociālās apdrošināšanas budžetā finansiālo pārpalikumu 202,2 milj. eiro apmērā. Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2018.gadam" valsts sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā 2018.gadā tika plānots finansiālais pārpalikums 125,9 milj. eiro apmērā.

**Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets kopā*,
milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu**

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transferus

2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, valsts pensiju speciālajā budžetā izdevumi palielinājušies par 146,0 milj. eiro jeb 8,3%, kas galvenokārt saistīts ar vecuma pensijas apmēra palielināšanos par 29,52 eiro vidēji mēnesī jeb 9,5% saistībā ar veikto pensiju indeksāciju 2018.gada oktobrī un saistībā ar piemaksas apmēra pie vecuma pensijām par vienu apdrošināšanas stāža gadu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim, palielināšanu ar 2018.gada 1.jūliju. Tāpat pensiju indeksācija ietekmēja pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā apmēra palielināšanos par 22,70 eiro vidēji mēnesī jeb 13,4%, izdienas pensijas apmēra palielināšanos par 39,07 eiro vidēji mēnesī jeb 10,5%, Augstākās Padomes deputātu pensijas apmēra palielināšanos par 179,49 eiro vidēji mēnesī jeb 8,6%, pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam apmēra palielināšanos par 37,51 eiro vidēji mēnesī jeb 6,9% un apbedīšanas pabalsta apmēra palielināšanos par 29,96 eiro vidēji mēnesī jeb 6,2 procentiem.

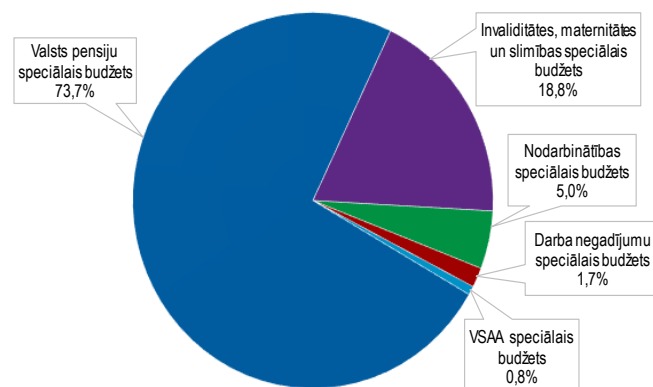
Savukārt **invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā** izdevumi palielinājās par 28,8 milj. eiro jeb 6,3%, ko galvenokārt ietekmēja personu vidējās sociālās apdrošināšanas iemaksu algas palielināšanās un veikta pensiju indeksācija 2018.gada oktobrī. Palielinājumu galvenokārt ietekmēja slimības pabalsta saņēmēju skaita palielinājums par 63 personām vidēji mēnesī jeb 0,4% un pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 70,33 eiro jeb 9,3%, invaliditātes pensijas saņēmēju skaita palielināšanās par 399 personām vidēji mēnesī jeb 0,6% un pensijas vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 8,80 eiro jeb 5,1%, vecāku pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 27,01 eiro jeb 7,7%, maternitātes pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 256,51 eiro jeb 10,1%, kā arī kaitējuma atlīdzības Ķermeņa AES avārijas rezultātā cietušajām personām saņēmēju skaita palielināšanās par 736 personām vidēji mēnesī jeb 44,1 procentu.

2018.gadā **nodarbinātības speciālajā budžetā** izdevumi, salīdzinot ar 2017.gadu, palielinājās par 7,0 milj. eiro jeb 5,8%, ko galvenokārt ietekmēja bezdarbnieka pabalsta apmēra palielināšanās par 42,41 eiro vidēji mēnesī jeb 15,9% un atmaksātās pārmaksāto sociālās apdrošināšana iemaksu summas palielināšanās par 4,2 tūkst. eiro jeb 29,4 procentiem.

Darba negadījumu speciālajā budžetā izdevumi 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, pieauga par 5,7 milj. eiro jeb 15,0%, ko galvenokārt ietekmēja atlīdzības darbības zaudējuma gadījumā saņēmēju skaita palielināšanās par 721 personu vidēji mēnesī jeb 8,2% un atlīdzības vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 22,78 eiro jeb 7,7%, kā arī slimības pabalsta saņēmēju skaita palielināšanās par 37 personām vidēji mēnesī jeb 10,2% un pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 25,56 eiro jeb 2,2 procentiem.

Savukārt **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) speciālajā budžetā** izdevumi 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, pieauga par 2,1 milj. eiro jeb 12,0 procentiem.

**Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets sadalījumā pa izdevumu veidiem*,
% no sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izdevumiem kopā**

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transferus

Vislielāko izdevumu daļu 2018.gadā valsts sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā veidoja valsts pensiju speciālais budžets 1 903,5 milj. eiro jeb 73,7% un otru lielāko daļu veidoja invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets 484,5 milj. eiro jeb 18,8 procenti. Nodarbinātības speciālais budžets veidoja 128,6 milj. eiro jeb 5,0%, savukārt darba negadījumu speciālais budžets – 43,8 milj. eiro jeb 1,7 procentus. Vismazāko izdevumu daļu 19,6 milj. eiro jeb 0,8% veidoja VSAA izdevumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu sociālās apdrošināšanas budžeta administrēšanu, reģistrētu sociāli apdrošinātās personas un viņu iemaksas sociāli apdrošinātās personas kontos, kā arī lai sniegtu iedzīvotājiem sociālās apdrošināšanas pakalpojumus un individuālas konsultācijas par sociālās apdrošināšanas un sociālās palīdzības pakalpojumiem.